

ТРОЙСКАЯ ПОВЕСЬЦЬ

За часоў, калі царстваваў Давыд, сын Іясееў, у зямлі жыдоўскай, быў ў элінах цар паморскі імем Прыдэш, каторы аднаго часу для лавеньня зьверу заплыў да некаторай вельмі аздобнай і вясёлай выспы, у каторай з адной стараны прыляжыць мора вялікае, а з другой — Скамандра-рака, з трэцяй стараны — Пялешына мора, або возера Вялікае, з чацьвертай стараны прыцягнуў луг, названы Дадом, а зь пятай стараны даліна і лес прытачыў, дзе вельмі ёсьць садовага і размаітага дзерава. Упадабаў сабе цар оны востраў і палажэньне. Зараз на ймя сваё места залажыў, каторае мураваў аж да сьмерці сваёй. Прыказаў тэж і сыну свайму, ўміраючы, абы не пераставаў онага места будаваці. І так адзін другому, ўміраючы, па сабе повад¹ давалі, а онага места мураваці аж да шасьці пакалень не пераставалі.

Калі дайшлося потым цара Траіла, той тэж прылажыў над усіх продкаў сваіх большай працы і назваў места онае імем сваім — Троя. А па сьмерці Траіла ўступіў на панства Прыям, сын яго, каторы меў жану імем Якаму.

Прыдалося тады онай Якаме праз сон то відзеці, якабы парадзіла ўместа дзіцяці галаўню, каторая вазьляцеўшы на паветра высока і ўпала на мора, а з мора пусьціліся іскры на места Трою і, запаліўшы, выгладзілі ўсё места.

Калі ся царыца Якама ад сна ачуціла, сказала оны сон царэві Прыяму, мужэві свайму. Тады Прыям, прызваўшы сваіх мудрых і вяшчкоў, паведаў ім оны сон. Яны яму паведалі, мовячы, іж “ся народзіць з жаны тваёй сын, праз каторага Троя-места згінець, аж і камень на камені не застанець”. А цар Прыям расказаў жане, абы скоро сына парадзіла, таго ж часу згубіці яго дала.

А так, калі царовай прыйшла гадзіна ражэньню, парадзіла сына. І абачыла дзіця красна і ўдзячна вельмі, ужалілася над нім, як родзічка, — не хацела яго страціць. Але, абярцеўшы яго ў каштоўныя шаты, а там да няго срэбра і золата давольна накладшы, казала аднесьці далёка ад места, палажыці яго.

¹ Наказ, заповіт.

Быў тэж у месяце оным адзін пастыр² жанаты, катораму тады ў той час такжа жана яго павіла сына. Тады пастыр оны, пасучы авец, найшоў дзіця онае царскае, на пушчы пакіненае, узяў яго. А прынесшы ў дом, казаў яго пасполу³ з сынам жане сваёй карміці і хаваці і назваў яго Фарыжам.

Калі было Фарыжаві лет сем, хадзіў з айцом пасполу на поле і там, як дзіця, а звашча⁴ іграючы, сілу ў сабе аказала, паймаўшы два быкі дужых. І вязаў іх, жэбы ся баролі. Каторы жа зь ніх пераможа, таму сплятаў вянец з алівы, а нядужаму з саломы, і ўкладаў ім на рогі.

Узросшы тады Фарыж оны, а будучы надобны⁵ младзенец, стаў накладаці і лучыціся да сыноў баярскіх і да рыцарства, гды⁶ ж у кожнай ігры й вытэчцы ня быў яму жадны падобным, бо быў валечны і вельмі мужны, а ва ўсіх людзей меў ласку ў ачах.

Часу аднаго княжа адно, будучы слаўнае і ўдзельнае, імем Вялеш, чыніў вяселье, або ўчту, на ўсі паны і двараны, така ж чэставаў і мальжонкі іх, на каторай учце быў і Фарыж пастыравіч, оным царэвічам запрошаны. Былі тэж на онай учце тры нявесты-вяшчкі⁷, каторых эліны за багіні мелі. А чацьвертай багіні для таго ня звана, жэ была звадліва. А яна, відзячы, жэ ўзгаржонаю застала, зараз казала ўрабіць яблака залатое, а на нём так напісаць казала: “Каторая з трох тых багін удзячнейшаю ёсьць, тое яблака онай няхай будзе”. І казала яблака онае ўкінуць да саду, дзе піравалі оныя багіні.

² Пастух.

³ Сумесна, разам.

⁴ Асабліва, пераважна.

⁵ Прыгожы.

⁶ Калі.

⁷ Чараўніцы.

Багіні оныя, прахажаючыся па саду оным, найшлі яблага онае. А калі прачыталі, здаліся на Фарыжа пастыравіча. Каторую бы зь ніх надобнейшаю прызнаў, той тады яблага онае быць мела. А ўперадзіўшы зь ніх адна Фарыжа, упрасіла яго патаемна, мовячы:

— Есьлі мяне аздобнейшаю прызнаеш, учыню табе імя новае, іж Аляксандар будзеш назван, і скажу табе айца, матку і весь род твой, абовем⁸ ня ёсьцесь ты старца онага сынам. Ку таму тэж азнаймую табе Мэнэлая, цара грэцкага, жану, каторая над усіх нас жон аздобнейшаю.

А Фарыж прызнаў Ялнушу межы оныя багіні аздобнейшаю, так бо ёй імя было. А Ялнуша оная ўказала яму, іж ён ёсьць сын Прыяма-цара і Якамы-царовай.

Фарыж зь вялікаю радасьцю йшоў да мнімага айца свайго, то ёсьць да пастыра. А пажагнаўшыся⁹ зь нім і падзякаваўшы, ішоў да цара Прыяма, катораму даў а сабе ведаць, іж ёсьць сын царскі. А Прыям-цар, калі ся ад жаны сваёй праўды даведаў, прыняў яго ў ласку і кахаў яго вяліка.

Потым цар Прыям, умысьліўшы, прызваў усіх мудрых і вяшчкоў і рэк ім:

— Есьлі бы ся хто мне такі абраў, абы Трою-места збудаваў шыршым мурам, даў бых яму тры меры золата.

Спрамеж каторых выступілі два дыявалы. Абраліся на оны ўчынак і будавалі места такім абычаем: Тэбуш іграў у гусьлі, а места ся само будавала, а Нэптэнабуш паныраў у вадку й выносіў камень і вапна. І змуравалі места за час невялікі, каторае ся вельмі царэві падабала. А калі ся дыявалы а заслужанае ўпаміналі ў цара Прыяма, ён не ўчыніў ім досыць ведле¹⁰ ўмовы. А яны ся на няго разгневаўшы, раклі яму:

— Мы есма Трою-места збудавалі, мы тэж незадоўга і збурым яго, як тэж многія вяшчкі і багіні элінскія праракавалі а затрачэньню Троі-места.

⁸ Бо, таму што.

⁹ Разьвітаўшыся.

¹⁰ Паводле.

Аляксандар-Фарыж упрасіў айца Прыяма і ехаў да Мэнэлая, цара грэцкага, якабы на службу з мноствам багацтва і слуг, каторага цар Мэнэлай, паткаўшы, прыняў. А Аляксандар яму ся афераваў, мовячы:

— Прыйшоў есьмі табе, царэві, службыці не для ўзятку якога або скарбу, але абым учціў вялікаю зацнасьцю¹¹ тваю вяльможнасьць.

З чаго ся Мэнэлай уцешыў вяліка і меў у сваём доме ў пашанаваньню вялікім Аляксандра, іж зь нім ядалі і півалі ўкупе цар і царыца яго Элена. А потым Аляксандар і царыца Элена змовіліся з сабою.

У тым Мэнэлай паслаў да брата свайго Агамэна, мовячы:

— Будзь, браце мой, вясёлым, жэ брацьця наша, царэве, на службу да нас прыходзяць.

Катораму адказаў Агамэн:

— Ям ёсьць вясёлым, гдысь мы ёсьць самаўладцы. А а то чаму ся маю весяліці, жэ брацьця царэве нам служаць? Але а то і фрасую¹²: баюся, абы чужая ўдзячнасьць не атабрала ўццівасьці нашай, з чаго ўстыд вялікі будзе наапасья.

І услышаўшы то, Мэнэлай-цар рэк:

— Як то зацнасьць мая ня ёсьць міла брату майму.

А ў тым прыйшла ведамасьць Мэнэлаю-царэві, жэ ся адкінуў ад няго Ругас, княжа каакімскае. І разам Мэнэлай, забраўшыся з войскам вялікім, ішоў на няго, а з сабою ся і Аляксандру-Фарыжу казаў гатаваці, каторы ўчыніўшыся хворым і аблег у пасьцелі.

— Калі, — мовіць, — здароў буду, даганю цябе ў дарозе.

¹¹ Знатнасьцю, паважнасьцю.

¹² Турбуюся.

Тады па ад'ездзе Мэнэлая, цара грэцкага, царыца Элена з паннамі сваімі выйшла да агароду. А Аляксандар-Фарыж з слугамі сваімі, пасьпяшыўшыся, ухваціў царыцу і, упаўшы да карабля борздага, убяжаў і прыплыў з Эленаю да места Троі. Усяка ж усім траянам не было то ўдзячна, прэто жэ без праліцця крыві ня мела то хібіць¹³. А цар і царовая, то ёсьць айцец і матка яго, паткалі і прынялі яго чэсна.

Калі то ўчуў Мэнэлай, цар грэцкі, а жане сваёй Элене, вараціўся з вайны заразом. Уведаў тэж то і Агамэн-цар, брат яго, каторы, скупіўшы войска сваё, прыйшоў да Мэнэлая. Забараліся тэж вайска вельмі вялікія грэкаў, каторых не было лічбы: прыйшоў бовем яшчэ да ніх Аякш, Саляманікаў сын, з трыццацю катарг, і Палямід, сын Прыдэшаў, з трыццацю караблей войска на помач.

Быў тады ў Грэцыі муж знакаміты імем Урэкшыш, сын Лантэшаў, каторы ўчыніўся бесен і пачаў пясок араці а соль сеяці. А ён чыніў то для таго, абы ня быў учасьнікам тройскай крыві. І ўведаўшы то царэве, казалі сына яго малога перад ралом палажыці.

— Есьлі, — мовяць, — бесен, то пераарэць і сына свайго.

Калі так учынілі, ён застанавіў валы і перастаў араці. Гды а то яго царэве да сябе прыведзенага пыталі:

— Я, — мовіць Урэкшыш, — лепей бых зазволіў зьбесным¹⁴ псом праз тры лета бегаць, ніжлі быць тройскай крыві ўчасьнікам.

¹³ Не магло абысьціся.

¹⁴ Шалёным.

Прыйшло тэж да ніх на пасілак бясчысленае мноства народаў так зямлёю, як і морам з Афiны, ад Фэсалія, з Архія і за ўсяя Элады і з iных царств размаітых. Мэнэсэрэс з Афін, Нэстар ад Піла, Дысэвэс з Саляміна, Эа і Дамэнэвэс з Крыта, Тліпалеж з Рода, — а ўсі тыя, каторыя ся мянавалі зацнага ражаю¹⁵ і царскай крыві, мужэве валечныя і мужныя. А Ахілея, Эўфіянскага цара, — усяму рыцарству гэтманам, бо быў муж вельмі валечны і моцны, каторага Ірам называлі. Тысяча сто і семдзесят адных караблей было, каторымі на ўсе астравы Тройскія знагла напалі. А сухам усе месцы і замкі бурылі. А народ секлі і ў няволю бралі, і стараліся а збурэнню Троі, для царыцы Элены ўстыд свой нагародзіць, а над Трояю ся месцам памсьціць, Троя бовем аплывала вялікімі багацтвамі і скарбы.

Бачачы траяны так вялікія а бясчысленыя грэцкія вайска, паразсылаўшы вязьдзе і сабралі праціўку нім така ж бязь лічбы вайска, то ёсьць каран, лікаян, місаў, мэанян і фругаў і прыспасобілі сабе весь народ паспаліты асіійскі. А ў самым месьце Троі мужэў валечных большэй, ніж восем тысяч было. А так дзевяць лет мінула, чынячы з сабою вайну. На пачатку бовем зь места Троі вальчыліся добра, але калі дасьведчылі Ахілея валечнасьць і мужнасьць, замкнуўшыся ў месьце, пры мурах сядзелі.

Жана некаторая імем Вялеша, каторую ў месьце Троі мелі за багiню, уладзела праз чары марскімі навальнасьці. Тая, разгневаўшыся, пусьціла на мора хвілю, хоцячы ўсі караблі патапіці з грэцкім войскам, а што зафрасаваліся¹⁶ царэві і радзіліся папа свайго Колкаша. Каторы, оны поп, паведаў, мовячы, іж ёсьць у месьце багiня, каторая разгневалася для Кашуты, каторага ёсьце забілі, бо быў ёй каханкам, і для таго хоча ўсех вас патапіці. Усяка ж, есьлі цар Агамэн дасьць ёй дачку Цьвятану, ускроміцца хвіля. Што рад ня рад, цар Агамэн мусіў ёй дачку сваю даці.

¹⁵ Роду.

¹⁶ Затурбаваліся.

А потым грэкі атачылі Трою акола караблямі, каторых тройскае рыцарства густым страляньнем не дапусьцілі да места. А найбольшэй цар Эктар, сын Прыямаў, іж адным з лука вогненым пастрэлам затапляў трох караблей пасполу. А Аякш, сын Саляманікаў, шчытом сваім сямнаццаць караблей заштурмовываў перад страляньнем Эктаравым.

А потым Мэнэлай, цар грэцкі, учыніўшы з эліны прымір'е і хадзіў сам на веры да места і напамінаў цара Прыяма, абы яму выдаў царыцу яго Элену і крыві бы людзкой большэй не было разьлівана. Але не памагло яго наўпамінаньне нічога, бо й сам Мэнэлай быў бы, пэўна, забіты праз Аляксандра-Фарыжа, есьлі бы Прыям не захаваў яго пры здароўю.

Потым цар Эктар чыніў валку праз усі дні і паражаў грэцкія вайска заўжды. Усяка ж баяўся Ахілеевы моцы. А калі так праз многія дні чыніў наезды грэкам Эктар, выехаў Ахілей праціўка няму з харугваю сваёю. А скупіўшыся, уфаціліся за рукі, і таго дня не хацелі з сабою бою чыніці. У тым тады грэцкае войска Рыжэюша-папа дочу паймала і прывяло да абозу, каторую Агамэн-цар, брат Мэнэлаеў, відзеўшы красну і ўдзячну вельмі, за жану сабе ўзяў ю. А Рыжэюш-поп быў сын Тэбуша-чараўніка, каторы то Тэбуш праз чары сваі напусьціў хваробы на грэцкія вайска, з каторай мноства памёрла, аж папу дачку вараціць мусілі.

І Сэфэс Нісэацянін меў гнеў на Паляміда і абмовіў яго царом грэцкім, якабы Палямід траянам быў зычлівым. І забілі яго каменнем.

А Ахілей ся для таго разгневаў і не хацеў вальчыці праціўка траянам, жэ яго мілага прыяцеля нявінна забілі, па каторым плакаў вяліка.

У тым тады траяны асьмеліліся. А Эктару тэж зь яго таварышы сьмеласьць бальшая прыпала. Выпадалі на грэцкія вайска і патокамі крыві разьлівалі, а грэкаў як калосьсе пажыналі, каторыя Ахілея не маглі ўпрасіці, абы меў застанавіціся элінам. Аж зась убіт ёсьць Патроклій, прыяцель яго, праз руку Эктараву. То ледзьве яго падбудзіла. А калі выехаў Ахілей, агнём дышучы праціўка траянскім вайскам, паразьбіваў ім палкі і пазабіваў наезьнікі чальнейшыя¹⁷. Калі цар Прыям відзеў, жэ пагінулі яму вайска, прызваў напасілак амазанітаў, каторыя тэж пагінулі ад вялікай сілы. А траянам моц уставала.

¹⁷ Галоўнейшыя.

Потым Прыям паслаў да Таўтантыя, індэйскага цара, і ўпрасіў яго, жэ яму прыслаў войска індэйскага, катораму мноству не было лічбы. Індыяне, каторыя суць чорны як угаль, каторых грэкаве, калі абачылі, устрашыліся і ўбаяліся іх вельмі — так іх саміх, як і зьвярэй, каторыя былі на вайну зучаны¹⁸. І ледзьве ся грэкаве астаялі, бо згола з абозамі ўцякаць хацелі ад Троі, не дасьведчыўшы іх бою. А калі дасьведчылі, паплюскалі ўсі паля індэйскаю кроўю. І Скамандрыны быстрыны кроўю ся адмянілі.

А ў тым прыйшоў празьнік элінам і варварам, і ўчынілася прамеж німі прымір'е, жэ, схадзячыся адны да другіх, жаднай прыкрасьці выражаці не пачыналі для ўчцівасьці свайго сьвята.

А потым царыца Эўтрапія, жана Эктара-цара, сына Прыямава, відзела ў ночы таковы сон, якабы выйшла з Троі-места мечка¹⁹, а з грэцкага войска веpr, і павадзіліся з сабою. І паразіўшы веpr мядзьведзіцу а ўцягнуў ю да грэцкага абозу. Эўтрапія, ачуціўшыся ад сна, бегла да сьвёкра свайго Прыяма, цара тройскага. І пачала, плачучы, прасіці яго, абы ў дзень заўтрашні не пушчаў на вайну Эктара, сына свайго, бо пэўна ўбіт, мовіць, будзе. І сон яму сказала.

А калі назаўтра прыбраўся цар Эктар праціўка Ахілею вальчыць, зайшлі яму тройскія панны, то ёсьць Якама-маці, жана і сёстры яго, не дапушчаючы яму выходзіць на вайну. Маці ўказавала яму персі, мовячы:

— О сыну, успомні, аднак, на мае болесьці, каторыям празь цябе падыймавала, то цяпер не застаўляй мяне бяз плоду. Услухай а ўжалуйся маткі тваёй.

Жана тэж яго прынесла сына свайго і павергла яго перад нім, мовячы:

¹⁸ Вядзецца пра сланоў.

¹⁹ Сэрбізм: *ме́рка* — мядзьведзіца.

— Зьмілуйся наастатак і ўжалуйся над тым маленькім а мілым сынам тваім, каторы ся па табе сіратою застаць мае.

А ён іх жаднаю мераю ня ўслухаў а выйшаў праціўка Ахілею. Усяка ж ся з сабою таго дня ня вальчылі, але ўчынілі прымір'е на два дні. Потым Эктар таго ж дня выбіў сем палкоў грэцкага войска. А назаўтра зась Эктар, не ўцярпеўшы, выехаў вальчыці з Ахілеем, каторага наехаў Ахілей, прабіў яго кап'ём і з каня мёртвага скінуў. А потым, яго ўзяўшы, да свайго шатра прынёс. Палкі тэж усі распарашыў і пазабіваў валечнікі.

Калі ўведалі княжата і панове тройскія а забіцьцю Эктара, плакалі рэўна. А Прыям-цар, айцец яго, абалокшыся ў подлыя а разьдзертые шаты і ўзяўшы гусьлі, ішоў да грэцкага абозу. І дапытаўшыся Ахілеева шатра, прыйшоў да няго, іграючы жаласна на гуслях, дзе накармілі і напаілі яго зь вячэры за расказаньнем Ахілея.

А калі ў ночы ўсі ўснулі, Прыям-цар шукаў у шатры сына свайго Эктара. І найшоў яго на пасьцелі мёртвага, ляжачага з Ахілеем, каторага відзеўшы, Прыям уздыхнуў за ўсяго сэрца і заплакаў. А Ахілей, ачуціўшыся ад сна, зьякаўся²⁰ вельмі і пытаў яго:

— Хто ёсьць?

А ён рачэ:

— Ям ёсьць Прыям, цар тройскі. Шукаю Эктара, сына свайго.

Улякшыся зась, Ахілей рачэ яму:

— Паняважэсь²¹ ты ёсьць — ад страху твайго ёсьцем мёртвы.

²⁰ Спужаўся.

²¹ Бо, якраз таму што.

Рэк Прыям:

— Ня бойся, пане мой, зь дзяцінства таго не чыніў есьмі, абых каго сьпячага страціў²². Але прашу цябе аб Эктара, сына майго.

І рэк Ахілей:

— Есьлі мне прысягнеш на тым, жэ мяне з Троі-места выпусьціце здаровага, тады я сам Эктара да места панясу на плячах сваіх.

І прысяг Прыям-цар.

Тады Ахілей назаўтра ўзяўшы на плечы Эктара і прынёс яго да места Троі, і аддаў яго ім пачціва. І рэк Прыям-цар да Ахілея:

— Пойдзема да цэркві бога Апалёна і ўчыніма прысягу і прымір'е не ваяваціся межы сабою, а дам за цябе дачку сваю Паліксэну, каторая ёсьць межы ўсімі нявесты наўдзячнейша.

І сталася так. Пяршэй Прыям прысягнуў і адступіў. Потым прыклянуў²³ Ахілей прысягаць. У тым Аляксандар-Фарыж, сын Прыямаў, каторы засадзіўся патаемна, і ўстрэліў яго ў самую пята ядавітаю стралою. І ўцёк з бажніцы, бо быў Ахілей весь у зброі, толькі плюсны яго былі без жалеза. Даведаліся а тым Дысэвэс, і Дыяген, і Эа, бо былі зь нім заедна²⁴ ў Троі, і прыпадшы над нім, плакалі рэўна. А ён ледзьве прамовіў, мовячы:

— Забіў мяне здрадліва Аляксандар-Фарыж.

І то рэкшы, ўмёр.

Цар Прыям паслаў да абозу, азнаймуючы грэкам, штось з Ахілеем учыніла, а пытаючы іх, што меў чыніці з оным целам. А яны прыказалі, цела яго спаліўшы, попел яго да ніх прыслаці. Учыніў то так Прыям. Попел ён, у залатую скрынку ўсыпаўшы, паслаў да царэў да абозу, дзе ўсё грэцкае рыцарства плакала па так мужным а зьвіцязоным²⁵ рыцары. І там яго пахавалі.

²² Забіў.

²³ Укленчыў.

²⁴ Сэрбізм: *zajedno* — разам.

²⁵ Пераможным.

Аўзнаўшы Якама, царовая тройская, упадак места Троі, Паліўдора, сына свайго меншага, заслала за мора да Палінэшчора, цара пагаскага, абы ся ня зьвёў патомак Троі.

Потым жэ зась тачылася бітва вельмі вялікая па ўсі дні, жэ ся напаіла крыві ўся зямля тройская. І Скамандрыны быстрыны з кроўю плынулі. Але вяшчкі ўсяка грэкам радзілі, мовячы:

— Ня возьмеце Троі-места праз вайну, есьлі ня ўчыніце над нім якой штукі.

І так умысьлілі. Учынілі каня зь дзерава вельмі вялікага і засклепілі ў нём трыста вельмі валечных з аружжам рыцараў. А самі якабы бяжалі да свайго панства. А каня аставіўшы ў прыстані мора; а затаіўшыся ў остраве, скрылі.

Абачылі траяне, жэ на прыстані чалавека жаднага нямашака, дзіваваліся онаму коневі, уробленаму майстэрна, ане разумелі здрады. Адны радзілі каня онага спаліці, а другія – у мора ўваліці. Але, калі быў прыйшоў ад Бога наменены час згінуці месту, урадзілі на хвалу зьвіццства²⁶ ўправадзіць яго да места. І калі ўправадзілі яго да места, сталі ўсі есцьці, і піці, і йграці, і бясьпечна праз ноч оную спаці. А рыцарства грэцкае, каторае было ў коню оным, выпаўшы, запалілі места.

Тады грэкаве, каторыя ся былі да вострава захавалі, абачыўшы полымень вялікі ў месьце, зараз прыплынулі ў караблях да Троі. А онае іх рыцарства, каторае было ў месьце, атварылі ім усі месцкія брамы, каторымі як гвалтоўная наплынула да Троі грэцкага людзкі, каторыя секлі, забіялі і мардавалі весь народ людзкі, каторы быў у Троі. Не было ўзгляду на асобы. Дзетачак маленькіх а мур разьбіяна, а большых мечам сыцінана. Паненак тэж парывана няшчадна, іншых у моры топлена. І не было жаднага дому, каторы ня быў кроўю абліты. А іншых мордаў ня можна рэч вымавіці.

²⁶ Перамогі.

Паймаўшы ж Аляксандра-Фарыжа і Элену-царыцу, прывялі іх да цара Мэнэлая, каторым зараз галовы паадцінаці²⁷ казаў. Потым прывялі Паліксэну, дачку Прыяма, цара тройскага, каторай тэж галаву ўцялі на гробе Ахілееве, жэ такі рыцар а для ёй марна згінуй. Такжа сьцялі і Якаму-царыцу. А Трою, места на весь сьвет слаўнае, усё агнём выкацілі і з гунту выварнулі, іж праве не застаў камень на камені, каторае аж і па сесь дзень стаіць пуста.

Калі тэж то ўведаў цар пагаскі, што ся так стала Троі, забіў Паліўдора, сына Прыямава, і ўкінуў яго ў мора.

А так Мэнэлай, цар грэцкі, вараціўся да Грэцыі з славаю а зь зьвіццствам вялікім. Стаяў пад Трояю дзесяць лет і сем месяцаў.

І так канец стаўся Тройскаму панству.

А Ахілей — ён быў сын цара Каяты, а індзе²⁸ павядаюць Фірылеша.

Амір — аўтар той Тройскай повесці.
А індзе пішуць, жэ оную Паліксэну адно княжа тройскае, імем Энэй, захавала ю ад сьмерці, іж яму была пакрэўная²⁹, за што было ад грэкаў з панства вываляна³⁰, а чым зараз знай.

²⁷ Адсячы.

²⁸ У іншым месцы.

²⁹ Сваячка.

³⁰ Выгнана.

Кароткі сьпіс імёнаў і назваў аповесьці з агульнавядомымі адпаведнікамі

Уласныя імёны з “Тройскай повесьці”	Агульнавядомыя адпаведнікі
Агамэн	Агамэмнан
Амір	Гамэр
Ахілей	Ахіл
Аякш, Саляманікаў сын	Аякс Тэлямэнід
Вялеш	Пэлей, альбо Пэліяс
Вялеша	Фэтыда
Дамэнэвэс	Ідамэнэй
Дысэвэс	Адысэй
Каята	Лікамэд
Колкаш	Калкас, альбо Калхант
Мэнэсэрэс	Мэнэсфэй
Нэптэнабуш	Нэптун
Палямід	Палямэд
Прыдэш	Фрыгій
Пялешына мора	мора Пэліяса альбо Пэляпанэскае мора
Скамандра-рака	Скамандар
Сэфэс	Адысэй
Тліпалез	Тлепалем
Тэбуш	Фэб
Фарыж	Парыс
Цьвятана	Іфігенія
Эктар	Гэктар
Эўтрапія	Андрамаха
Якама	Гэкаба, альбо Гэкуба
Ялнуша	Вэнэра